

Inhoudelijk werkingsverslag van een vereniging waar armen het woord nemen die is ingedeeld bij de subsidie categorie lokale vereniging

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Afdeling Welzijn en Samenleving
Koning Albert II-laan 35 bus 30, 1030 BRUSSEL
Tel. 02 553 33 30 – Fax 02 553 33 60
E-mail: welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be
Website: www.welzijnsamenleving.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

--

Waarvoor dient dit formulier?

Dit formulier vormt het inhoudelijk werkingsverslag voor een erkende vereniging waar armen het woord nemen die ingedeeld is bij de subsidie categorie lokale vereniging. Het dient ter verantwoording van de ontvangen subsidie voor het voorbije werkingsjaar.

Naast deze inhoudelijke verantwoording moet u een financieel werkingsverslag opmaken. Raadpleeg daarvoor het document 'Richtlijnen financieel werkingsverslag voor verenigingen waar armen het woord nemen', dat u vindt op de website www.welzijnsamenleving.be, in de rubriek armoedebestrijding, subrubriek formulieren.

Waar vindt u meer informatie over dit formulier?

Als u vragen of opmerkingen hebt, kunt u contact opnemen met uw dossierbehandelaar of met de afdeling Welzijn en Samenleving (tel. 02 553 33 30, e-mail: welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be).

Aan wie bezorgt u dit formulier?

LET OP: Vanaf 2015 mogen de documenten enkel elektronisch ingediend worden.

Het **volledige verslag** moet u **elektronisch** bezorgen aan welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be.

Opgelet: alle documenten moeten ingediend worden in de documentvorm die op de site www.welzijnsamenleving.be is terug te vinden (excel, word). Pdf's kunnen we niet verwerken en zijn dus ook niet bruikbaar.

Algemene gegevens

1 Op welk werkingsjaar heeft dit werkingsverslag betrekking?

Een werkingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

2	0	1	8
---	---	---	---

2 Vul de identificatiegegevens van uw vereniging in.

naam Pigment vzw

ondernemingsnummer 0 8 8 0 . 4 1 0 . 0 8 5

rekeningnummer 7 3 5 - 0 1 4 3 4 4 5 - 6 7

3 Vul de contactgegevens van uw vereniging in.

Als die gegevens het voorbije jaar niet gewijzigd zijn, hoeft u deze vraag niet in te vullen.

straat en nummer Oppemstraat 54

postnummer en gemeente 1000 Brussel

voor- en achternaam Maaika Santana

contactpersoon

telefoonnummer 02/217.68.32

e-mailadres info@pigmentvzw.be

website www.pigmentvzw.be

4 Zijn de gegevens van de vereniging het voorbije jaar gewijzigd?

Het gaat onder meer over de statuten of de samenstelling van de raad van bestuur. Als de wijzigingen nog niet gepubliceerd zijn in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad, voegt u een kopie van de wijziging die ondertekend is door de gemachtigde, bij dit formulier.

- ja
 nee

5 Hoeveel beroepskrachten waren op 31 december van het werkingsjaar in dienst van uw vereniging?

Het tewerkstellingsvolume geeft u in aantal voltijdsequivalenten tot twee cijfers na de komma. Als een beroepskracht bijvoorbeeld vier vijfde (0,80 vte) werkt en een andere beroepskracht halftijds (0,50 vte), schrijft u 1,30 vte.

Maak een onderscheid tussen beroepskrachten die gefinancierd zijn met de subsidie Vlaamse overheid in het kader van het Armoededecreet, beroepskrachten met een gesco- of een Sociale Maribelstatuut en beroepskrachten die tewerkgesteld zijn via andere financieringskanalen (bijvoorbeeld stedelijke subsidies, fondsen, eigen middelen). Bij detachering vermeldt u de beroepskrachten van wie u niet de werkgever bent, maar die binnen de vereniging beroepsmatig actief zijn (bijvoorbeeld op basis van een detacheringsovereenkomst met een andere organisatie). U vermeldt het tewerkstellingsvolume op 31 december.

Vermeld ook het tewerkstellingsvolume van de ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting die in de vereniging werken. Maak daarbij een onderscheid tussen opgeleide en niet-opgeleide ervaringsdeskundigen.

financieringskanaal	aantal voltijdsequivalenten	
subsidie Armoededecreet	0,7	vte
gesco		vte
Sociale Maribel		vte
andere financiering	0,4	vte
detachering		vte
totale tewerkstelling	1,1	vte
waarvan opgeleide ervaringsdeskundigen		vte
waarvan niet-opgeleide ervaringsdeskundigen	0,3	vte

6 Hoeveel verschillende mensen in armoede waren het voorbije jaar structureel betrokken bij de werking van uw vereniging?

Een vereniging moet op jaarbasis minstens vijftien armen bij de werking betrekken. Het gaat om mensen die het voorbije jaar in armoede leefden en die:

- minstens drie keer hebben deelgenomen aan de beleidsgerichte werking van de vereniging. Onder beleidsgerichte werking vallen alle activiteiten die hoofdzakelijk betrekking hebben op criterium 5 (werken aan maatschappelijke structuren) en 6 (dialoogwerkgroepen opzetten): het gaat onder meer om de thematische werkgroepen, de inhoudelijke stuurgroep, de algemene vergadering, de raad van bestuur of de dialoogwerkgroepen. U moet de deelname kunnen aantonen met verslagen of andere relevante stukken (rubriek a);
- een structurele verantwoordelijkheid hebben opgenomen binnen de basiswerking van de vereniging. Onder de basiswerking van de vereniging vallen alle activiteiten die hoofdzakelijk betrekking hebben op criterium 1 (instrumenten inzetten om armen te blijven zoeken), 2 (samenkomsten en ontmoetingen van armen en niet-armen organiseren) of 4 (informatie en vorming aanbieden). Onder structurele verantwoordelijkheid verstaan we een langdurig engagement waarrond afspraken met de betrokkene zijn gemaakt. U moet met verslagen, afsprakennota's of andere relevante stukken kunnen aantonen dat de personen een structurele verantwoordelijkheid opnemen (rubriek b);
- zowel drie keer hebben deelgenomen aan de beleidsgerichte werking als een structurele verantwoordelijkheid hebben opgenomen in de basiswerking (rubriek c).

Vermeld alleen het aantal mensen in armoede. Beroepskrachten en stagiairs telt u niet mee. U mag een persoon maar één keer tellen in een van de rubrieken.

mensen in armoede	aantal	
rubriek a	11	mensen

rubriek b	9	mensen
rubriek c	3	mensen

7 Geef een overzicht van de individuele werking die de vereniging het voorbije jaar heeft georganiseerd.

Omschrijf op welke wijze de vereniging mensen in armoede ondersteunt via individuele hulp- en dienstverlening (huisbezoeken, permanenties, materiële hulpverlening ...). Bij bereik op maandbasis geeft u een inschatting van het gemiddelde aantal mensen dat u hiermee op maandbasis bereikt.

omschrijving	bereik op maandbasis
Organisatie laagdrempelig onthaal (twee voormiddagen per week)	80
Individuele begeleidingen (ivm (geestelijke) gezondheidszorg, toegang tot huisvesting, lessen en opleidingen, families, bezettingen...)	8
Voedselpakketten georganiseerd met de Familiegroep	15
Begeleiden van bewoners van de Ebolagroep (bezetting) met individuele vragen - huisbezoeken	3
Inzamelactie schoolmateriaal (augustus-december)	6
Kookmobiel	10

8 Geef een overzicht van de groepswerking die de vereniging het voorbije jaar heeft georganiseerd.

Geef een overzicht van de verschillende groepsactiviteiten van de vereniging gedurende het voorbije jaar. Bij frequentie geeft u aan of de activiteit eenmalig, wekelijks, maandelijks of met een andere frequentie plaatsvond. Als dat nodig is, verduidelijkt u het aantal keren dat de activiteit effectief heeft plaatsgevonden. Bij bereik geeft u een inschatting van het gemiddelde aantal mensen (zowel armen als niet-armen) dat u bereikt per keer dat de activiteit doorgaat. Beroepskrachten en stagiairs telt u niet mee.

Het is niet nodig om informatie over elke individuele activiteit op te nemen. Het is de bedoeling om een totaalbeeld van de werking van de vereniging te krijgen.

omschrijving	frequentie	bereik per activiteit
Familiegroep: bijeenkomsten van families zonder wettig verblijf	Maandelijks	6
Onthaalwerkgroep	Driemaandelijks	5
Voetbalploeg (maandelijkse matches, twee groepsuitstappen)	Maandelijks	6
Kookploeg Fils de Café mama	wekelijks	5
Informaticales (okt-dec 2018)	wekelijks	5
Sportdag: georganiseerd met de mensen, een namiddag verschillende sporten samen doen in het park gelegen naast onze vereniging.	Enmalig	21
Loopclub Cent Pas Pieds	Wekelijks	4
Kookateliers met de familiegroep	Viermaal	8
Kookmobiel: tweemaal in de maand, kookt een klein groepje thuislozen mensen samen een warme maaltijd op een mobiele keuken.	Tweewekelijks	4
Lokaal beleid : Memorandum 2018	Vijf bijeenkomsten	7
Groepsuitstap BPA (Bobbejaanland)	Enmalig	40

9 Geef een overzicht van de organisaties waarmee u het voorbije jaar hebt samengewerkt.

Vermeld alleen de organisaties waarmee de samenwerking voor uw werking belangrijk was. Geef de naam van de organisaties en omschrijf kort wat de samenwerking inhield.

Onder lokale organisaties worden organisaties uit uw eigen gemeente verstaan. Bovenlokale organisaties zijn organisaties uit dezelfde zorgregio, dezelfde provincie of hetzelfde gewest, of nationale organisaties.

naam lokale organisaties	omschrijving van de samenwerking
--------------------------	----------------------------------

<p>Samenlevingsopbouw –Project Meeting, Vrienden van K</p>	<p>Sinds oktober 2014 hebben we een structurele samenwerking met Samenlevingsopbouw Brussel en de Vrienden van K (vrijwilligersorganisatie in eenzelfde pand in de Oppemstraat 54, 1000 Brussel, genaamd Voyaach. We beheren gezamenlijk het gebouw, organiseren samen activiteiten en zitten samen op geregelde tijdstippen om zo complementair mogelijk te werken. Ook hebben we een gezamenlijke informatiebrochure (en korte flyer) uitgegeven over de activiteiten.</p> <p>Sinds oktober 2015 werken we aan het gezamenlijke project op met Families in armoede, waarbij we gezamenlijk willen nadenken en uitwisselen over de moeilijkheden van deze families. Rond deze groepswerking werken we zeer nauw samen rond het beleidsthema Families zonder wettig verblijf.</p> <p>In het kader van dit samenwerkingsverband, besloten we in maart 2017 een gezamenlijk denkproces op te zetten met Samenlevingsopbouw (project Meeting) over de visie van deze werking. Dit denkproces liep verder en mondde in 2018 uit in een samenwerkingsakkoord.</p>
<p>LDC het Anker</p>	<p>We organiseren reeds jaren het kookproject "Fils de café Mama", in het Lokaal Dienstencentrum Het Anker. Drie personen koken er op maandagmiddag (vroeger woensdagmiddag) een gezonde en goedkope maaltijd in het LDC Anker. Wij begeleiden de koks en de groep, het Anker organiseert de praktische modaliteiten van het project.</p> <p>Door renovatiewerken verhuisde LDC het Anker in 2018 naar een tijdelijke andere locatie een aantal straten verder, maar het project liep nog in 2018 verder in afgeslankte versie, met nog maar een kok die verder deelnam aan het project en minder deelnemers. We besloten dan ook eind 2018 om het project af te ronden.</p>
<p>CAW - HOBO</p>	<p>Hobo is een dagcentrum voor thuislozen in Brussel, dat deel uitmaakt van CAW Brussel. Ze bieden een zinvolle dagbesteding, trajectbegeleiding en doorverwijzing. We werken samen om wederzijdse informatie over georganiseerde activiteiten aan elkaars publiek te kunnen meedelen. Verschillende personen bezoeken ook zowel onze vereniging als het dagcentrum. We zitten eenmaal per jaar samen om deze evaluatie te bespreken.</p>
<p>CAW – onthaal Noord</p>	<p>Met de onthaalwerking Noord van het CAW, werken we ook samen om een goede doorverwijzing te kunnen doen naar elkaar van personen naargelang de hulpvraag en het profiel. Deze concrete samenwerking kwam tot stand i.k.v het (afgelopen) overlegplatform Oog voor Elkaar.</p>
<p>naam bovenlokale organisaties</p>	<p>omschrijving van de samenwerking</p>
<p>De 7 Brusselse armoedeverenigingen (Bij Ons/ChezNous, de buurtwinkel, ARA, Vrienden van het huizeke, de Schakel, Bonnevie, Pigment) en BPA</p>	<p>Op Brussels niveau zitten we geregeld samen met de andere verenigingen: op 6-wekelijkse werkersoverleggen en op het maandelijks coordinatorenoverleg.</p> <p>We werken eveneens samen met BPA en enkele andere verenigingen rond de jaarlijkse winteropvang in de werkgroep thuislozen. En we werken ook één keer per jaar samen rond 17 oktober.</p> <p>In 2018 werkten we met het BPA en enkele van de 7 verenigingen aan een gemeenschappelijk Memorandum voor de gemeenteraadsverkiezingen. Meer info in punt 28 bij beleidsthema Lokaal Sociaal Beleid Stad Brussel.</p>
<p>BXLR CUP, Belgian Homeless Cup</p>	<p>Deelname aan het Brussels voetbaltoernooi BXLR CUP (divisie van de Belgian Homeless Cup) met de voetbalploeg Pigment.</p>

Maks vzw

Ondersteunen onze informaticalessen en de open informatica-ruimte tijdens ons onthaal, via vormingen voor vrijwilligers.

We nemen deel aan het Wie-Online project, een e-inclusieproject via deze partner.

Collect'Actif

Het collectief Collectactif bestaat uit een aantal vaste leden die zich als migranten vrijwillig inzetten voor de totstandbrenging van horizontale solidariteitsstructuren, enerzijds om bij te dragen aan de voedselzekerheid van kansarmen en anderzijds om voedselverspilling te bestrijden, door het inzamelen, verwerken en herverdelen van onverkochte voedseloverschotten.

De oorsprong van Collectactif ligt in een project i.k.v. de winteropvang opgezet door Pigment in 2015, het intussen verzelfstandigde project werkt op heden nog samen met ons in kader van de voedsel(her)verdeling op maandag met de Familiegroep.

Les Gazelles de Bruxelles

In samenwerking met de Gazellen ondersteunden we de loopgroep Cent Pas Pieds, een groep van joggers zonder wettig verblijf.

Pigment stond in voor de ondersteuning van de groepsdynamica, Les Gazelles voor de technische en materiele ondersteuning. Wekelijks trainen deze mensen samen en proberen een plek te creëren waar mensen zonder wettig verblijf door samen te lopen, zin krijgen om samen (sportieve) actie te ondernemen in verband met hun administratieve situatie.

10 Beschikt de vereniging over een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van haar leden of de personen die een beroep doen op de vereniging?

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat als negatief, ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Het kan bijvoorbeeld gaan om geweld, ongewenst seksueel gedrag of pesten.

Het referentiekader moet op maat van de vereniging uitgewerkte procedures bevatten die concreet aangeven hoe de vereniging werkt rond de preventie en detectie van grensoverschrijdend gedrag. Ook moeten procedures zijn uitgewerkt die toelaten om op een gepaste manier te reageren als grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt.

Het referentiekader moet ook een registratiesysteem omvatten waarin op anonieme wijze gegevens bijgehouden worden over de incidenten die zich hebben voorgedaan.

ja

nee

Criteria

criterium 1 – Blijven zoeken naar armen: de nodige instrumenten inzetten om armen te blijven zoeken

11 *Dit criterium houdt in dat de vereniging actief blijft zoeken naar mensen in armoede en naar nieuwe leden. De vereniging moet inspanningen leveren om nieuwe mensen te bereiken met haar aanbod.*

12 **Hoeveel nieuwe mensen in armoede heeft uw vereniging het voorbije jaar bereikt?**

Geef het totale aantal mensen in armoede dat het voorbije jaar voor het eerst heeft deelgenomen aan de activiteiten van uw vereniging. Beroepskrachten en stagiairs telt u niet mee. Maak een onderscheid tussen mensen die eenmalig aan de activiteiten hebben deelgenomen en mensen die meermaals aan de activiteiten hebben deelgenomen.

nieuwe mensen in armoede	aantal
die eenmalig aan de activiteiten hebben deelgenomen	20 mensen

die meermaals aan de activiteiten hebben deelgenomen 25 mensen

13 Welke instrumenten zet uw vereniging in om mensen in armoede te blijven zoeken?

U kunt een of meer hokjes aankruisen. Geef een korte toelichting bij de instrumenten die u aankruist.

instrument	toelichting
☒ individuele contacten, zoals huisbezoeken en telefoongesprekken, met als doel actief nieuwe mensen in armoede op te zoeken buiten de vereniging	<p>Ook in 2018 komen we via bezoeken in kraakpanden in contact met nieuwe mensen in armoede, waaronder veel vrouwen en families met kinderen, maar ook alleenstaande mannen. Deze mensen komen eveneens langs bij de vereniging via de basiswerking (onthaal, sportactiviteiten).</p> <p>We bezochten het pand in Sint-Joost waar de groep VSP woont en dat we al enkele jaren bezoeken, alsook twee andere kraakpanden zijn door onze werkers bezocht geweest, met als doel contacten te leggen met de mensen, uit te nodigen voor ons onthaal en activiteiten.</p>
☒ laagdrempelige activiteiten en groepsbijeenkomsten die voor iedereen gemakkelijk toegankelijk zijn en waaraan iedereen mag deelnemen	<p>We organiseren twee ochtenden per week, een zeer laagdrempelig onthaal waar iedereen welkom is voor een tas koffie, om een douche te nemen, gratis op internet gaan of een babbel te doen. Ook individuele hulpvragen worden samen met de betrokkene bekeken.</p> <p>Het sportluik van onze werking is eveneens zeer laagdrempelig qua toegang, via de voetbalploeg komen namelijk vele nieuwe mensen in contact met de werking van Pigment.</p> <p>Onze groepsbijeenkomsten gaan eveneens door bij ons omdat de mensen zich er goed voelen en de weg al kennen. Deelname is vrij toegankelijk, en we voorzien steeds dranken alsook soms een lichte lunch, daar voedsel eveneens een hindernis is voor een aantal. Voor de familiegroep plannen we de bijeenkomsten steeds tijdens de schooluren, zodat de ouders beschikbaar zijn of hun kleine baby's kunnen meenemen.</p>
☒ partners die de vereniging bekendmaken om nieuwe leden aan te trekken	<p>Verschillende andere organisaties uit de buurt of de sociale sector (al dan niet partner in een van onze projecten) sturen regelmatig mensen naar ons door voor activiteiten of het onthaal. Dit zijn bvb het CAW Brussel, Fedasil, Hobo, Bronks, ...</p>
☒ mond-tot-mondreclame	<p>Dit blijft voor ons een belangrijk instrument waarmee nieuwe mensen in contact komen met onze werking. Vele nieuwe mensen komen naar het onthaal door de informatie die ze van anderen hebben gekregen, of sluiten aan via groepswerk of specifieke projecten door kennissen die hen erover vertellen.</p>
☒ folders, affiches, krantjes	<p>We communiceren over onze activiteiten via een website en een facebookpagina en we hangen affiches op van onze activiteiten en groepswerking in de drukbezochte onthaalruimte. Veel communicatie gebeurt eveneens per sms: een zeer laagdrempelige en steeds toegankelijke communicatie voor ons doelpubliek.</p>
☒ vindplaatsgericht werken	<p>We bereiken ook veel mensen zonder wettig verblijf buiten de muren van onze werking. Zo bezoeken we geregeld de reeds genoemde bezettingen (kraakpanden) van mensen zonder wettig verblijf en staan we in contact met verschillende actiegroepen van mensen zonder wettig verblijf. Het project van onze kookmobiel in 2018 gaat expliciet een relatie aan met een groep zeer fragiele mensen thuislozen die regelmatig in het park van onze gemeente verblijven.</p>
☒ materiële hulpverlening (tweedehandswinkel, voedselbedeling, sociale kruidenier ...)	<p>Een keer per week krijgen we van een supermarkt alle onverkochte producten. De Familiegroep haalt dit op met vrijwilligers van Collectactif en verdeelt dit onder een groep van een 20-tal families. Deze groep is open voor alle andere families, en af en toe worden bepaalde families doorgestuurd (door ocmw, sociale organisaties, of andere actiegroepen). Het systeem is zeer open en laagdrempelig, mensen melden zich gewoon aan op een specifiek uur en alles wordt herverdeelt onder de aanwezigen (geen inschrijving, kaart of intakegesprek nodig).</p>

andere instrumenten:

Fils de Café Mama

Het project 'les Fils de Café Mama' (gedragen door 1 persoon in armoede) probeert ook nog steeds nieuwelingen de weg naar onze werking te tonen: doelpubliek van andere organisaties in de buurt, maar ook werkers van andere organisaties die 1 middag per week hun lunchpauze in het LDC ANker nemen en de maaltijden van de Fils verorberen.

Kookmobiel

Tweemaal in de maand, kookt een klein groepje thuislozen mensen samen een warme maaltijd op een mobiele keuken. Deze groep mensen overnacht in het park gelegen naast onze vereniging. We trekken met de mobiele keuken naar hun vertrouwde plek en trachten zo aansluiting te vinden met een zeer fragiele groep. Een vaste groep van vier mensen engageert zich geleidelijk aan om samen te koken, een grotere groep kan vervolgens mee-eten, mee afwassen en opruimen. Na een aantal keren, kookt de groep ook in de vereniging, waardoor de mensen de weg naar onze vereniging vinden. Opnieuw een eigen maaltijd koken, geeft ook een zekere zelfbeschikking terug aan de mensen.

14 Geef uw eventuele opmerkingen bij dit criterium.

Als dat van toepassing is, geeft u bijvoorbeeld een korte toelichting bij nieuwe tendensen in het doelpubliek, of de moeilijkheden of mogelijkheden die u hebt ervaren bij de toepassing van dit criterium.

In het werkingsjaar 2018 heeft de vereniging Pigment met 0,2 VTE minder gewerkt dan de voorbije jaren, door minder middelen (minder giften). Dit heeft zeker enkele gevolgen gehad op de werking, namelijk geen wekelijkse voetbaltrainingen meer en enkel maandelijkse competitie matches van de BXLRCUP. Maar ook iets minder bereik van nieuwe mensen.

Criterion 2 – Armen verenigen: samenkomsten en ontmoetingen van armen en niet-armen organiseren

15 Dit criterium houdt in dat de vereniging armen en niet-armen samenbrengt door ontmoetingen en activiteiten te organiseren.

16 Hoeveel armen en niet-armen bereikt uw vereniging?

Geef een inschatting van het totale aantal armen en niet-armen dat uw vereniging bereikt. Onder armen worden hier mensen met armoede-ervaring verstaan en met niet-armen worden mensen zonder armoede-ervaring bedoeld. Maak een onderscheid tussen mensen die hebben deelgenomen aan de basiswerking en mensen die hebben deelgenomen aan de beleidswerking. Beroepskrachten en stagiairs telt u niet mee.

Onder basiswerking worden open ontmoetingsmomenten, groepsactiviteiten en ontspanningsmomenten verstaan. Dat zijn de activiteiten die in hoofdzaak onder criterium 1, 2 en 4 vallen. Onder beleidswerking vallen de inhoudelijke werkgroepen en andere activiteiten die rechtstreeks gelinkt zijn aan het werken aan maatschappelijke structuren (criterium 5) en de dialoog met de samenleving (criterium 6).

Bij bereik op jaarbasis geeft u een inschatting van het totale aantal verschillende mensen dat u bereikt op jaarbasis. Hier telt u ook het aantal mensen bij dat eerder occasioneel of eenmalig wordt bereikt.

Bij bereik op maandbasis geeft u een inschatting van het totale aantal verschillende mensen dat u bereikt op maandbasis. Het gaat dan alleen om mensen die op regelmatige basis deelnemen aan de werking van de vereniging.

bereik op jaarbasis

	armen	niet-armen
basiswerking	☐ 0-24 mensen ☐ 25-49 mensen ☐ 50-99 mensen ☒ 100-499 mensen ☐ 500 mensen of meer	☒ 0-9 mensen ☐ 10-24 mensen ☐ 25-49 mensen ☐ 50-99 mensen ☐ 100 mensen of meer
beleidswerking	☐ 0-9 mensen ☐ 10-24 mensen ☒ 25-49 mensen ☐ 50-99 mensen ☐ 100 mensen of meer	☐ 0-4 mensen ☐ 5-14 mensen ☐ 15-24 mensen ☒ 25-49 mensen ☐ 50 mensen of meer

bereik op maandbasis

	armen	niet-armen
basiswerking	☐ 0-9 mensen ☐ 10-24 mensen ☒ 25-49 mensen ☐ 50-99 mensen ☐ 100 mensen of meer	☒ 0-4 mensen ☐ 5-14 mensen ☐ 15-24 mensen ☐ 25-49 mensen ☐ 50 mensen of meer
beleidswerking	☐ 0-4 mensen ☒ 5-14 mensen ☐ 15-24 mensen ☐ 25-49 mensen ☐ 50 mensen of meer	☒ 0-4 mensen ☐ 5-14 mensen ☐ 15-24 mensen ☐ 25-49 mensen ☐ 50 mensen of meer

17 Geef uw eventuele opmerkingen bij dit criterium.

Als dat van toepassing is, geeft u bijvoorbeeld een korte toelichting bij nieuwe tendensen in het doelpubliek, of de moeilijkheden of mogelijkheden die u hebt ervaren bij de toepassing van dit criterium.

Criterium 3 – Armen het woord geven: de geëigende methodieken hanteren om het proces te ondersteunen waarbij aan armen het woord wordt gegeven

18 *Dit criterium houdt in dat de vereniging de voorwaarden schept opdat armen het woord kunnen nemen. Het woord geven en nemen wordt niet alleen letterlijk bedoeld. Mensen kunnen bijvoorbeeld ook aan bod komen door te tonen wat ze kunnen of door een taak op zich te nemen en daarvoor erkenning te krijgen. Daarnaast geeft de vereniging mensen met armoede-ervaring de kans om deel te nemen aan haar beheersorganen.*

19 Welke methodieken gebruikt uw vereniging om armen het woord te geven?

U kunt een of meer hokjes aankruisen. Geef een korte toelichting bij de methodieken die u aankruist. Vermeld, als dat mogelijk is, ook hoeveel mensen met armoede-ervaring op die manier betrokken zijn bij de werking.

methodiek	toelichting
☒ ervaringsuitwisseling in werkgroepen	We investeren zeer sterk in uitwisseling via groepswork rond onze themawerkingen maar ook de basiswerking (Familiegroep, onthaalgroep, groep thuislozen). Dit gaat om ongeveer 30-tal mensen verschillende mensen.
☒ getuigenissen	Af en toe getuigen mensen uit onze vereniging voor groepen die komen bezoeken of bereiden we collectief een interventie voor tijdens een debat of evenement. Dit gaat om een drietal personen.
☐ tijdschrift, informatiekraantje, website ...	
☒ groeps gesprekken	In de verschillende beleidsthema's werken we met groeps gesprekken om het beleidswerk voor te bereiden.
☒ individuele gesprekken of huisbezoeken	Individuele gesprekken vinden plaats tijdens ons open onthaal (basiswerking), de activiteiten of huisbezoeken in de kraakpanden. Dit gaat om zo'n veertigtal verschillende mensen.
☐ deelname aan teamvergaderingen	
☐ deelname aan de inhoudelijke stuurgroep van de vereniging	
☐ deelname aan de algemene vergadering	
☐ deelname aan de raad van bestuur	
☒ andere methodieken (omschrijving): Ter beschikking stellen van lokalen voor groepen mensen in armoede	In ons gebouw stellen we lokalen ter beschikking voor groepen mensen die aan een eigen project willen werken, "zelforganisaties". Een ruimte vinden die toegankelijk is, is voor deze groepen niet evident. Deze ondersteuning is een manier om onze mensen te ondersteunen en zelfvertrouwen te geven (ontwikkelen eigen project). Dit gaat om zo'n 20-tal personen verenigt in drie groepen.
Sportactiviteiten	Het sportlief van onze werking is eveneens zeer laagdrempelig qua toegang en via de voetbalploeg en de loopploeg vinden vele mensen een manier om zich te uiten.
Kookmobiel	Via het nieuw project Kookmobiel (zie punt 13) komen zeer fragiele thuislozen, die we voorheen niet bereikten in onze basiswerking toch samen om te koken. Op deze zeer eenvoudige manier, die eveneens aan een basisnood beantwoordt, krijgen de deelnemers opnieuw een zekere zeggenschap terug, nemen ze deel aan een groepsgebeuren en delen ze hun kunnen met anderen.

20 Geef uw eventuele opmerkingen bij dit criterium.

Als dat van toepassing is, geeft u bijvoorbeeld een korte toelichting bij nieuwe methodieken, acties die u hebt opgezet om de vaardigheden te ontwikkelen van mensen in armoede om het woord te nemen, of de moeilijkheden of mogelijkheden die u hebt ervaren bij de toepassing van dit criterium.

criterium 4 – Werken aan de maatschappelijke emancipatie van armen: informatie en vorming aanbieden

- 21 *Emancipatie van armen is alleen mogelijk als ze een volwaardige plaats krijgen, verantwoordelijkheid mogen dragen en mee kunnen bepalen wat er rond hen gebeurt. De vereniging biedt daarvoor informatie en vorming aan.*

Enerzijds brengt de vereniging mensen in armoede op de hoogte van hun rechten en helpt ze hen om er iets mee te doen. Ze organiseert voor mensen in armoede jaarlijks minstens drie informatie- of vormingssessies over maatschappelijke thema's. Anderzijds is het nodig dat mensen in armoede in de hele samenleving kansen krijgen, zodat ze ook buiten de vereniging hun rechten kunnen uitoefenen. De vereniging kan initiatieven nemen om de houding tegenover armoede en de meningen erover te veranderen. Ze organiseert voor niet-armen jaarlijks minstens drie informatie- of vormingssessies over armoede, en ze betreft mensen in armoede daarbij.

Onder vormings- en informatiesessies worden ook lezingen en voordrachten verstaan. De voorwaarde is wel dat het gaat om activiteiten in groepsverband die uw vereniging zelf organiseert. Het bijwonen van studiedagen, overlegvergaderingen of het bieden van individuele ondersteuning en coaching valt daar niet onder. Om als informatie- of vormingsactiviteit mee te tellen, moet de vereniging met die activiteit minstens zes armen (voor vormingen aan armen) of minstens zes niet-armen (voor vormingen aan niet-armen) bereiken.

Vorming is een (vormings)moment of een cyclus van momenten (deelsessies) over een bepaald thema voor dezelfde groep mensen. Een vorming kan dus bestaan uit:

- een vormingsactiviteit (één deelsessie) voor één groep van bijvoorbeeld tien mensen;
- een vormingscyclus van twee of meer deelsessies voor één groep van bijvoorbeeld tien mensen.

Dezelfde vorming kan verschillende keren worden georganiseerd als ze aan verschillende groepen van deelnemers wordt aangeboden. U voert die vormingen dan als verschillende activiteiten in.

- 22 **Geef een overzicht van de vormings- en informatiesessies die uw vereniging het voorbije jaar heeft georganiseerd voor armen.**

Een vereniging moet op jaarbasis minimaal drie informatie- of vormingsactiviteiten over maatschappelijke thema's organiseren, waarbij per activiteit minstens zes armen worden bereikt en waarbij het totale aantal deelnames van armen aan al die activiteiten samen minstens 24 bedraagt.

Het aantal deelsessies hoeft u alleen in te vullen als de vorming over verschillende momenten gespreid is. Bij het aantal verschillende deelnemers (armen) geef u het totale aantal mensen in armoede dat aan de vorming heeft deelgenomen. Beroepskrachten en stagiairs telt u hier niet mee.

Als u meer dan vijf vormingen voor armen wilt vermelden, neemt u de gegevens daarvan op in bijlage 1.

vorming 1	
vormingsthema	Eerste hulp – in het leven in een kraakpand
omschrijving	In samenwerking met het Rode kruis organiseerden we een vorming Eerste hulp specifiek voor de inwoners van het kraakpand in sint-joost-ten-node. Deze vorming gaat verder dan de klassieke eerste hulp-vorming, en besprak aan de hand van de concrete leefsituatie van de mensen wat de juiste houding was voor eerste hulp in noodgevallen.
aantal deelsessies	2 deelsessies
aantal verschillende deelnemers (armen)	13 deelnemers
vorming 2	
vormingsthema	Gesloten Centra
omschrijving	Tijdens deze infosessie informeerden we de mensen in armoede over: wat is precies een gesloten centrum, wat is het verschil met een gevangenis, hoe verloopt een uitwijzing en wat zijn de rechten van elkeen doorheen deze procedure
aantal deelsessies	1 deelsessies
aantal verschillende deelnemers (armen)	27 deelnemers
vorming 3	
vormingsthema	Regularisatie

omschrijving	Vermits er in onze basiswerking (onthaal, activiteiten) enorm veel vragen kwamen naar een rumoer over een aan te komen regularisatie, besloten we een infosessie te organiseren waarin we uitlegden: wat is een regularisatie? Wat is het verschil tussen de 9bis procedure en collectieve regularisatie? Hoe zijn de vorige regularisatie-campagnes er gekomen?	
aantal deelsessies	1	deelsessies
aantal verschillende deelnemers (armen)	71	deelnemers

vorming 4

vormingsthema	Contraceptie	
omschrijving	In het kader van onze familiegroep kwam er de vraag om uitleg te krijgen in verband met contraceptie. Een vroedvrouw van het expertisecentrum Volle Maan kwam uitleg geven over de verschillende contraceptiemethoden en ging in dialoog met de vrouwen hierrond	
aantal deelsessies	1	deelsessies
aantal verschillende deelnemers (armen)	12	deelnemers

23 Omschrijf eventuele andere methodieken en instrumenten die u inzet met het oog op de maatschappelijke emancipatie van mensen in armoede.

Als dat van toepassing is, geeft u een overzicht van andere methodieken en instrumenten die de vereniging hanteert om informatie en vorming te geven aan mensen in armoede en de maatschappelijke emancipatie van armen te versterken.

24 Geef een overzicht van de vormings- en informatiesessies over armoede die uw vereniging het voorbije jaar heeft georganiseerd voor niet-armen.

Een vereniging moet op jaarbasis minimaal drie informatie- of vormingsactiviteiten over armoede organiseren, waarbij per activiteit minstens zes niet-armen worden bereikt en waarbij het totale aantal deelnames van niet-armen aan al die activiteiten samen minstens 36 bedraagt.

Het aantal deelsessies hoeft u alleen in te vullen als de vorming over verschillende momenten gespreid is. Bij betrokkenheid mensen in armoede vermeldt u de wijze waarop mensen in armoede bij het uitwerken van de vorming betrokken werden (voorbereiding, uitvoering ...). Bij aantal verschillende deelnemers (niet-armen) vermeldt u het totale aantal mensen zonder armoede-ervaring dat aan de activiteit heeft deelgenomen. Beroepskrachten en stagiairs telt u hier niet mee.

Als u meer dan vijf vormen voor niet-armen wilt vermelden, neemt u de gegevens daarvan op in bijlage 2.

vorming 1

vormingsthema	Werking van een VWAHWN	
aantal deelsessies	1	deelsessies
betrokkenheid mensen in armoede	Twee personen van de groep Nous Sommes (ontstaan uit ons vorig project rond Geestelijke gezondheid en momenteel gevestigd in onze lokalen als zelforganisatie) getuigen over het leven als persoon zonder wettig verblijf in armoede.	
bereikte doelgroep	Studenten middelbaar	
aantal verschillende deelnemers (niet-armen)	6	deelnemers

vorming 2

h	vormingsthema	Werking van een VWAHWN en wat zijn mensen zonder wettig verblijf	
	aantal deelsessies	1	deelsessies
	betrokkenheid mensen in armoede	geen	
	bereikte doelgroep	Senioren van Seniorama	
	aantal verschillende deelnemers (niet-armen)	15	deelnemers
vorming 3			
	vormingsthema	Werking van de vereniging en families zonder wettig verblijf	
	aantal deelsessies	1	deelsessies
	betrokkenheid mensen in armoede	Vanuit de ervaringen in de Familiegroep en een eigen presentatietekst die de ouders schreven, maakten we een vorming op voor studenten van de universiteit. De vorming werd vervolgens gegeven door de medewerker van de vereniging die de Familiegroep begeleidt.	
	bereikte doelgroep	Studenten uit verschillende (sociale) richtingen van de Vrije Universiteit Brussel	
	aantal verschillende deelnemers (niet-armen)	8	deelnemers

25 Omschrijf eventuele andere methodieken en instrumenten die de vereniging inzet met het oog op sensibilisering en vorming rond armoede.

Als dat van toepassing is, geeft u een overzicht van andere methodieken en instrumenten die de vereniging hanteert om informatie en vorming te geven rond armoede en de samenleving bewust te maken van de armoedeproblematiek.

In het kader van de herdenking van Semira Adamu, organiseerde Pigment samen met de familiegroep een **publiek debat** rond de opsluiting van families zonder wettig verblijf. Deze programmatie van een samenwerkingsverband wil een breed publiek sensibiliseren rond de precare situatie van mensen zonder wettig verblijf. Meer info in punt 28.

Met de Familiegroep werd in 2017 een **flyer** opgemaakt, om te sensibiliseren naar de dagdagelijkse realiteit van de kinderen. Met als titel "Wist je dat kinderen zonder papieren..." willen we scholen, instellingen en organisaties sensibiliseren naar de realiteit waarin de kinderen van onze familiegroep en kinderen zonder wettig verblijf in het algemeen. Deze flyer werd in 2018 naar alle Brusselse scholen gestuurd met de vraag om dialoog. Zie verder ook bij beleidsthema's.

17/10 – in het kader van de Internationale Dag tegen de Armoede organiseerden het Brussels Platform Armoede een **"sociaal gemeentehuis 1000 Brussel" aan het Muntplein**, met de 5 verenigingen die op 1000 Brussel gehuisvest zijn (waaronder Pigment). Hierbij werden voorbijgangers gevraagd wat zij zouden veranderen mochten ze burgemeester worden van 1000Brussel.

Er werd eveneens een **affiche-campagne** georganiseerd navolging van de campagne van het Netwerk, met mensen uit de Brusselse verenigingen, waarbij zij op de affiche een slogan formuleerden "als ik burgemeester ben..."

Tot slot vond er opnieuw een **openlucht voetbalmatch** plaats aan de trappen van de Beurs, i.s.m de BXL R CUP, waar de ploeg van Pigment opnieuw aan deelnam.

26 Geef uw eventuele opmerkingen bij dit criterium.

Als dat van toepassing is, geeft u bijvoorbeeld een korte toelichting bij nieuwe tendensen, of de moeilijkheden of mogelijkheden die u hebt ervaren bij de toepassing van dit criterium.

Criteria 5 – Werken aan de verandering van maatschappelijke structuren: thematisch werken aan maatschappelijke structuren

27 Dit criterium houdt in dat de vereniging in groep werkt rond zaken die mensen in armoede uitsluiten, en nagaat in welke mate het beleid daarin een rol speelt. De vereniging legt de knelpunten binnen de maatschappelijke structuren bloot en formuleert voorstellen om de situatie te verbeteren. Ze geeft met andere woorden aan waar en hoe het beter kan. De vereniging zorgt er ook voor dat de resultaten van de gesprekken aan de verantwoordelijken van de samenleving worden meegedeeld, of dat die verantwoordelijken aan de gesprekken deelnemen.

De vereniging werkt jaarlijks minstens rond één beleidsthema met toepassing van de zes criteria. Dat beleidsthema kan ruim geïnterpreteerd worden, maar het moet maatschappelijk relevant zijn. De vereniging moet over het beleidsthema in

dialogoog gaan met de samenleving door minstens twee actoren bij de beleidsgerichte werking te betrekken. Minstens een van die twee actoren moet een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing van de problemen die ervaren worden.

28 Vul de gegevens in van de beleidsthema's die uw vereniging het voorbije jaar heeft behandeld.

Uw vereniging moet het voorbije jaar minstens één beleidsthema behandeld hebben. Bij de betrokken actoren vermeldt u ook de wijze waarop is samengewerkt met die actoren. Bij behaalde resultaten kunt u ook het proces vermelden dat het voorbije jaar is afgelegd. Het beoogde eindproduct en de timing hoeft u alleen te vermelden als de beleidswerking rond het thema nog niet is afgerond.

Als u meer dan vijf beleidsthema's wilt vermelden, neemt u de gegevens van die beleidsthema's op in bijlage 3.

beleidsthema 1	
nieuw thema	☐ ja ☒ nee
thema	Families zonder wettig verblijf - Familiegroep
omschrijving	<p>We vangen nog steeds verontrustende signalen op van families met een precair verblijfsstatuut die in zeer extreme armoede leven in Brussel. Deze gezinnen, met zeer jonge en schoolgaande kinderen, kloppen bij ons aan met uiteenlopende en complexe hulpvragen met betrekking tot het ontbreken van de meest elementaire basisbehoeften (huisvesting, voedselzekerheid, gezondheidszorg, scholing kinderen,...).</p> <p>Doordat ze reeds een lange periode van instabiliteit, thuisloosheid en een opeenstapeling van teleurstellingen achter de rug hebben, zijn deze families nog louter bezig met overleven. Het ontbreekt hen aan informatie en inzicht in hun eigen situatie en toekomstperspectieven. Vaak leven deze families jarenlang verborgen in de marge van de Brusselse samenleving. De gevolgen voor de kinderen die in een dergelijke situatie situatie opgroeien zijn dramatisch en tegenstrijdig met de grondrechten van het kind.</p> <p>In het najaar van 2015 startten we met de eerste bijeenkomsten van gezinnen met kinderen zonder wettig verblijf. Deze eerste bijeenkomsten waren voornamelijk van belang om elkaar te leren kennen en een zeker vertrouwen op te bouwen tussen de mensen. Ook in 2018 komen we maandelijks samen. Zo'n tien verschillende ouders komen regelmatig, op publieke momenten/acties zijn er steeds meer ouders aanwezig, gemiddeld zo'n 15. We begeleiden zo'n vijftigtal families.</p> <p>Dit project is opgebouwd rond drie doelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Versterking van de families door middel van groepswork: tweewekelijkse praatgroepen, mensen in contact brengen met het netwerk van de buurt, gezamenlijke activiteiten organiseren, de families in contact brengen onderling en met vrijwilligers zodat een breder sociaal netwerk gecreëerd wordt en mensen uit hun isolement kunnen komen. 2) Werken aan basisstabiliteit en toekomstoriëntering: Via ons onthaal en individuele begeleidingen ondersteunen we de families in de verschillende administratieve stappen, de communicatie naar scholen en andere instellingen. Samen met de families in kwestie analyseren we de situatie om zo duurzame en doordachte keuzes te maken m.b.t hun toekomst. Dit is 'op maat van' elke familie en vertrekt vanuit hun eigen krachten en ambities en vraagt de nodige tijd en ondersteuning. 3) Formuleren van beleidsaanbevelingen voor overheid en instellingen: samen met de families onderzoeken we de oorzaken van gedeelde moeilijkheden d.m.v reflectie en ontmoeting. Info over de Belgische politieke context en het functioneren van instellingen worden opgezocht, alsook ontmoetingen met beleidsactoren en instellingen georganiseerd. Samen willen we komen tot aanbevelingen.

betrokkenheid van mensen in armoede

Het beleidswerk en dialooggroepen, alsook vormingen worden steeds in de vergaderingen van de Familiegroep bedacht en voorbereid en verschillende ouders nemen steeds deel. Zo'n tien ouders nemen geregeld deel.

betrokken actoren

Hoofdpartner: Samenlevingsopbouw Brussel (Project Meeting). Naast de verschillende sociale organisaties (CLB, SDJ, CAW, vrijetijdsorganisaties als Bronks, DBroej ...) waarmee we samenwerken in het Brussels Gewest om tot de juiste begeleidingen te komen van elke familie, werken we hoofdzakelijk samen met Samenlevingsopbouw Brussel (project Meeting) voor de begeleiding van de groepsdynamische processen (steeds 1 werker van Pigment en 1 van SOB-Meeting).

In het jaar 2018 focusten we ons ook op de Brusselse scholen om de dialoog aan te gaan over een pro-actief beleid en begrip en inzichten in de precaire situatie van de ouders.

We werken opnieuw mee in het VUB-project Bruggen Bouwen, het buddyproject waarbij 1 of meerdere studenten per semester een familie bij ons begeleidt door als buddy een activiteit met een van de kinderen op te nemen. We verzorgen ook een vorming aan de studenten die deelnemen aan dit project.

Voor de herdenking van de moord op Semira Adamu twintig jaar geleden, organiseerde de Coördinatie Semira Adamu 2018, een reeks activiteiten en acties in de maand September. Samen met de familiegroep organiseerden we een publieke debatavond op 25/9/2018. In deze coördinatie waren meer dan twintig organisaties vertegenwoordigd uit het middenveld waarmee we tweemaal samenzaten ter voorbereiding.

behaalde resultaten

De Familiegroep **komt maandelijks samen** om ervaringen te delen, beleidswerk te plannen en activiteiten te organiseren. In de zomerperiode zijn geen vergaderingen en we merken op dat het aantal deelnemers (ouders) dit jaar afnam, waardoor we de frequentie van de vergaderingen hebben verminderd.

De ouders gaan nog steeds verder met het herverdelen van **voedseloverschotten**. Vermits deze families niet terecht kunnen in de officiële instellingen die voedselpakketten maken, startte de groep zelf hiermee bij onze organisatie. In samenwerking met de vrijwilligersgroep CollectActif, halen we eenmaal per week onverkochte voeding op die Bioplanet (Groot-Bijgaarden) schenkt. Dit wordt ondersteund door nog één vrijwilliger die met de auto rijdt, maar voor de rest organiseert de groep van een tiental families zelf de beurtrol en organisatie ervan. Vanuit de basisnood van deze families om aan voldoende (en gezonde!) voeding te komen, werken we concreet hieraan en denken we eveneens samen aan solidariteitsvormen rond het hergebruiken van voedsel en materialen.

We organiseerden dit jaar opnieuw een aantal **activiteiten**: een grootschalige inzamelactie van schoolmateriaal i.s.m vrijwilligers, waarbij zo'n dertig families geholpen waren. En in het kader van het project van voedseloverschotten, werden er vier kookateliers georganiseerd waarbij er werd uitgewisseld over wat koken met belgische seizoensgroenten en voedseloverschotten.

Op het vlak van **beleidswerk** richtte de groep zich dit jaar enerzijds op het thema onderwijs en anderzijds op het thema opsluiting.

Aan de hand van verschillende brainstormvergaderingen dachten we een logo uit voor de groep families. We ontwikkelden in 2017 reeds de flyer "**Wist je dat kinderen zonder wettig verblijf...**". Hiermee wil de Familiegroep scholen, instellingen en organisaties sensibiliseren over de realiteit waarin de kinderen van onze familiegroep en kinderen zonder wettig verblijf in het algemeen dagdagelijks mee te maken krijgen. Deze flyer verstuurden we in 2018 samen met een brief, naar alle Brusselse scholen met de vraag tot dialoog. Concreet stelden we ze voor op een uitwisselingsmoment met de familiegroep. Hier kregen we verschillende positieve reacties op, waardoor we besloten een gezamenlijk moment te organiseren ipv elke school af te lopen of uit te nodigen. Dit moment werd begin 2019 georganiseerd.

We namen deel aan het **openvenstermoment van STOS** (Samen tegen onbetaalde schoolfacturen – project van o.a. WZZ, Cera, Netwerk, Vlaamse overhead). Hierbij werden scholen uitgenodigd om ervaringen uit te wisselen met andere scholen over hun visieontwikkeling in verband met armoede en het menswaardig innen van achterstallige facturen en de concrete beleidsmaatregelen hieraan verbonden. Vele lokale partners die op een of andere manier met armoedebestrijding, gelijke kansen en onderwijs bezig zijn, waren hier ook op aanwezig. Pigment nam deel samen met de familiegroep. Dit werd voorbereid in groep en een ouder kwam mee om het woord te nemen.

Met de opening van de nieuwe terugkeerwoningen, ging de familiegroep aan de slag rond het thema opsluiting. Voor de herdenking van de moord op Semira Adamu twintig jaar geleden, organiseerde de Coördinatie Semira Adamu 2018, een reeks activiteiten en acties in de maand September. Samen met de familiegroep organiseerden we een publieke **debatavond** op 25/9/2018. Hierbij nodigden we Hind Riad (advocate PROGRESS Lawyers Network), Pieter Stockmans (journalist MO*), Benoît Van Keirsbilck (directeur van DEI-Belgique) en Kati Verstrepen (Voorzitster van Liga voor de mensenrechten, advocate Vreemdelingenrecht) uit om te komen spreken. Het debat werd voorbereid met de groep en een ouder leidde de avond in met een getuigenis. Er waren zo'n 35 deelnemers aanwezig en zo'n 25 ouders van de familiegroep.

beoogd eindproduct en timing

We willen met de groep verder werken op het thema onderwijs. We zetten verder in op de dialoog met de scholen en trachten te komen tot:

- het sensibiliseren van Brusselse scholen met onze flyer en structurele dialoog met de Familiegroep creëren

verder willen we ook nog steeds:

- Meerdere concrete solidariteitsvormen organiseren die de families versterken (zoals voedseloverschotten samen organiseren, inzamelacties, ...)
- We willen ook een aantal nieuwe families betrekken in de werking

---

beleidsthema 2

---

nieuw thema

ja   nee

thema

Thuisloosheid

omschrijving

Via onze basiswerking (onthaal en activiteiten), komen we al lang in contact met verschillende mensen die thuisloos zijn. Begin 2017 wilden we met deze specifieke groep, die regelmatig in leegstaand panden sliepen, aan de slag. Een werker ging geregeld op huisbezoeken in deze leegstaande gebouwen waar vele mensen overnachten. Onze medewerker die een niet-opgeleide ervaringsdeskundige is, kon dan ook goed een aantal contacten leggen met deze zeer moeilijk bereikbare groep.

We nodigden als vereniging verschillende mensen uit om samen rond de tafel te zitten en te reflecteren over het (over)leven in kraakpanden. Begin 2018 viel de groep echter uiteen, door het wegvallen van een gezamenlijk pand. Een aantal mensen van de groep bleven wel nog naar onze vereniging komen om gezamenlijk te reflecteren en na te denken over het thema Thuisloosheid en de verschillende aspecten hiervan.

Midden 2018 startten we ook het project kookmobiel om opnieuw groepsdynamiek te creëren bij deze verschillende mensen die wel nog geregeld naar de vereniging kwamen. Tweemaal in de maand, kookt een klein groepje thuislozen mensen samen een warme maaltijd op een mobiele keuken (zie ook punt 13).

betrokkenheid van mensen in armoede

Er werden vele individuele gesprekken gevoerd met een kerngroep van een 10-tal personen en er werden kleine groepsvergaderingen georganiseerd om gezamenlijk na te denken over het beleidswerk rond thuisloosheid. Verschillende pistes in het beleidswerk werden ook voorbereid op basis van individuele gesprekken.

Vanuit de groep rond het project kookmobiel trachtten we deze zeer fragiele personen te versterken en warm te krijgen voor het beleidswerk van de vereniging.

---

betrokken actoren

Pigment werkte rond dit thema samen met verschillende actoren rond verschillende acties:

Rond de winteropvang werkten we samen met de Buurtwinkel in het kader van een gesprek met het kabinet Smet (GGC collegelid Bijstand aan Personen). We organiseerden samen een groepsgesprek over de winteropvang met de mensen in armoede.

Op de evaluatiedag van de winteropvang 2017-2018 (georganiseerd door het Brussels Platform Armoede, samen met Pigment vzw, DoucheFLUX, Ara en Chez Nous-Bij Ons) waren verschillende actoren aanwezig die tijdens de winter dag-of nachtopvang organiseren zoals: SamuSocial, Petit Rempart, L'ilot, Le Clos, Jamais Sans Toit, Hobo, La Fontaine.

Eind 2018, nodigde Samusocial uit voor een brede vergadering met het middenveld om de plannen voor de volgende winteropvang 2018-2019 toe te lichten. Zo'n dertig organisaties namen hieraan deel.

We gingen met een aantal mensen naar de overlegdag Antikraakwet van het Netwerk Tegen Armoede voor informatie en om zich te vormen.

We volgden eveneens de werkgroep 'toegang tot huisvesting voor migranten en mensen zonder papieren' ter voorbereiding van een witboek van de *Concertation Bruxelloise de l'aide aux personnes sans-abris* en La Strada.

---

behaalde resultaten

Met het uiteenvallen van de groep, doordat meerdere mensen uit hun kraakpand werden gezet, was het groepswerk moeilijk om verder te zetten. We gingen verder op individuele basis of in zeer kleine groepjes (2-3 mensen) rond dit thema en in het beleidswerk. In de **overlegdag van het NTA** over de antikraakwet, was een middel om opnieuw met een aantal personen na te denken over de juridische gevolgen van de antikraakwet voor thuislozen die leegstaande panden bezetten.

Wel slaagde we er in met de **kookmobiel** (zie eerder) om opnieuw in te zetten op de groepsdynamiek.

Zoals eerdere jaren organiseerde Brussels Platform armoede i.s.m Pigment vzw en de andere leden van het werkgroepje thuislozen (ARA, ChezNous/BijOns, DoucheFlux, een **Gebruikersevaluatie van de winteropvang (2017-2018)**). Gezamenlijk realiseerden we 132 individuele enquêtes van gebruikers en met de buurtwinkel organiseerden we een groepsgesprek over de winteropvang. We organiseerden een **Evaluatiedag** voor gebruikers en instellingen die de winteropvang organiseren. Hierbij zijn verschillende standjes aanwezig, kunnen gebruikers hun ervaringen delen en zijn groepsgesprekken gepland. Deze werkgroep schreef eveneens een **opiniestuk** over de winteropvang, die in zowel Nederlandstalige als Franstalige pers verscheen.

We hadden een **gesprek met Pascal Smet (collegelid GGC-Bijstand aan personen)** en zijn kabinet in verband met de winteropvang. De minister gaf hierbij gevolg aan verschillende opmerkingen van de mensen in armoede en plande een gesprek met de Samu Social hierrond.

We gingen eveneens in **dialog met het ocmw van anderlecht**, bevoegd voor de mensen opgevangen in de winteropvang in het gebouw op de Pointcarrélaan (een van de verschillende vestingen). Op basis van individuele gesprekken, legden we verschillende cases uit aan het ocmw van anderlecht en vroegen we om meer uitleg. Dit koppelden we vervolgens terug aan de mensen in de vereniging.

.....
beoogd eindproduct en timing

.....
Het hoofddoel van dit beleidswerk is een groepje thuislozen te versterken opdat zij gezamenlijk tot actie overgaan. We willen investeren in:

- Er komt een beleid rond de winteropvang waar de gebruikerservaringen een belangrijke rol krijgen
- Met de mensen van de vereniging blijven nadenken hoe we hen kunnen ondersteunen in kraakpanden, hoe zij rond thuisloosheid aan de slag willen
- Het witboek van de *Concertation Bruxelloise de l'aide aux personnes sans-abris* en La Strada zal in 2019 afgerond worden

Het komende jaar bekijken we of dit een beleidsthema blijft waar de mensen in onze vereniging aan willen werken.

---

beleidsthema 3

---

nieuw thema ja nee

thema Lokaal sociaal Beleid Stad Brussel

omschrijving Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen stelden de vijf Brusselse verenigingen (Chez Nous-Pigment-Ara-Buurtwinkel-Vrienden van het Huizeke) samen een memorandum(*) op. Elke vereniging belichtte een onderdeel dat sterk aansluit bij de armoede-ervaringen van de eigen mensen in armoede en de beleidsthema's waar men reeds langere tijd in actief is.

In de periode maart 2018 – augustus 2018 werden alle politieke partijen individueel bezocht door een afvaardiging van de 5 VWAWN (met mensen in armoede) en het Brussels Platform Armoede. Tijdens deze gesprekken werd uitgewisseld rond de krachtlijnen van het memorandum, telkens ingeleid met een getuigenis van de mensen in armoede en de politieke standpunten. In de loop van deze bezoeken werden regelmatig momenten van voorbereiding en tussentijdse evaluaties ingelast met de verschillende verenigingen.

Het traject kende zijn hoogtepunt met een publiek debat in september 2018, waarop de verschillende armoede-eisen uit het memorandum werden toegelicht, vanuit armoede-getuigenissen. De kopstukken van de verschillende partijen werden telkens uitgedaagd het eigen partijstandpunt naar voren te brengen. Verschillende partners uit de armoede-sector intervenueerden in het debat.

Ook op de Werelddag tegen Armoede van 14 oktober, vlak voor de verkiezingen, werd het lokaal sociaal beleid als centraal thema belicht in een mars tegen armoede, in een groot samenwerkingsverband van Brusselse armoede- en welzijnsorganisaties, waaronder ook de VWAWN en het Brussels Platform Armoede. Op verschillende plekken in het Brusselse Gewest werd in 'alternatieve gemeentehuizen' actie gevoerd voor een beter sociaal beleid.

Na de verkiezingen werden de nieuw verkozen gemeenteraadsleden gecontacteerd en herinnerd aan armoede-eisen uit het memorandum. Zij kregen tevens een overzicht van de eigen standpunten en beloften die ze formuleerden tijdens de dialoogmomenten en het publieke debat.

In 2019 wordt het traject verder gezet en zal gestreefd worden naar de opzet van een permanente armoede-dialoog met de nieuwe bevoegde schepenen, burgemeester en OCMW-voorzitter

(*) Het memorandum bevat 4 inhoudelijke thema's, die telkens uitgewerkt werden met probleemdefinities (feitenmateriaal, cijfers, ervaringen van mensen in armoede), probleemoplossingen en de suggesties tot permanente dialoog met de beleidsmensen in de uitrol van een efficiënt armoede-bestrijdingsbeleid.

Volgende thema's werden uitgewerkt in het memorandum :

1. BETAALBAAR EN KWALITEITSVOL WONEN VOOR DE LAAGSTE INKOMENSGROEPEN
  - 1.1. Transparante toewijzingen van publieke woningen
  - 1.2. Publiek en sociaal patrimonium voor de meest kwetsbaren
  - 1.3. Huurprijzen volgens de gewestelijke huurmkadering
  - 1.4. Renovatiebeleid opvoeren
  - 1.5. Duurzame en vraag-gestuurde OCMW-dienstverlening
2. GARANTIE OP DRINGENDE MEDISCHE HULP VOOR MENSEN ZONDER WETTIG VERBLIJF
  - 2.1. Drenpels wegnemen in de OCMW-dienstverlening
  - 2.2. Focus op rechtenrealisatie in plaats van controle en sanctie
  - 2.3. Samenwoonst wordt niet financieel bestraft
  - 2.4. Soepele interpretatie van territoriale bevoegdheid
  - 2.5. Bijzondere aandacht voor dakloze mensen zonder papieren

---

3. TIJDELIJKE BEZETTING ALS SOCIAAL WOONINSTRUMENT

- 3.1. Tijdelijke bezetting als beleidskeuze in de aanpak van de wooncrisis
- 3.2. Omkadering en systematisering van de praktijk van tijdelijke bezetting
- 3.3. Ontwikkeling van een model van bezettingsovereenkomst
- 3.4. Samenwerkingsverband met sociale actoren, bewoners en overheid
- 3.5. Coördinatie, bemiddeling en garantstelling door de Stad
- 3.6. Technische gemeentelijke dienst bewaakt veiligheid en woonbaarheid

4. SCHOOLPOORTWERK ALS HEFBOOM VOOR OUDERBETROKKENHEID

- 4.1. Elke school voert een beleid rond ouderparticipatie
- 4.2. Schoolpoortwerk slaat de brug tussen arme gezinnen en scholen
- 4.3. Ondersteuning van ouders via maatwerk op alle levensdomeinen
- 4.4. Versterking van schoolteams rond kinderarmoede
- 4.5. Versterken van sociale netwerken en stimuleren van burgerschap

Pigment werkte rond het thema "GARANTIE OP DRINGENDE MEDISCHE HULP VOOR MENSEN ZONDER WETTIG VERBLIJF" met de mensen in armoede.

betrokkenheid van mensen in armoede

Mensen in armoede werkten mee aan de inhoud van het memorandum, brachten getuigenissen, gingen mee in dialoog met de kopstukken van de politieke partijen, werkten mee aan het publiek debat. De mensen werden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de verschillende acties.

betrokken actoren

-
- Brussels Platform Armoede en de vijf VWAWN van 1000 Brussel
  - Partner-organisaties zoals Brusselse Bond Recht op Wonen, Brede School, ...
  - Politieke partijen die deelnamen aan de gemeenteraadsverkiezingen van 1000 Brussel : MR/Open Vld – Cd&V/CdH – PS- Change Brussels – Groen/Ecolo – PvdA/PTB – Défi - NVA

behaalde resultaten

-
- Samenwerking en uitwisseling tussen 5 VWAWN
  - Memorandum 2018
  - Dialoogmomenten met de verschillende politieke partijen rond een beter Brussels Armoedebeleid : dialoog tussen mensen in armoede en politieke kopstukken
Pigment nam deel aan 3 van de 8 gesprekken met de politieke partijen: met CD&V, PS en Ecolo.
  - Dossier met de armoede-beloften van de verschillende politieke partijen.

beoogd eindproduct en timing ..... Structurele dialoog met de Stad en het OCMW Brussel en de 5 Brusselse VWAWN rond het armoedebeleid, vanaf 2019

29 Geef uw eventuele opmerkingen bij dit criterium.

Als dat van toepassing is, geeft u bijvoorbeeld een korte toelichting bij nieuwe tendensen, of de moeilijkheden of mogelijkheden die u hebt ervaren bij de toepassing van dit criterium.

Criterium 6 – De dialoog met de samenleving en het beleid realiseren: dialoogwerkgroepen opzetten om participatie in het beleid mogelijk te maken

30 *Dit criterium houdt in dat de vereniging, door een dialoog aan te gaan met diensten, instellingen, overheden en met de hele samenleving, ervoor probeert te zorgen dat iedereen meer opkomt voor het respect voor mensen in armoede en voor hun gelijkwaardigheid. De vereniging gaat rond de beleidswerking in dialoog met externe actoren om inzichten te delen en naar een gedragen oplossing te zoeken. Sensibiliseringsactiviteiten en vormingen vormen geen dialoogwerkgroepen.*

31 Geef een overzicht van de belangrijkste dialoogwerkgroepen of overlegfora met het beleid en de samenleving, die de vereniging het voorbije jaar zelf heeft georganiseerd.

Minstens één dialoogwerkgroep moet gelinkt zijn aan het beleidsthema waarrond de vereniging werkt.

eigen dialoogwerkgroep 1	
thema	Dringende medische Hulp voor de mensen in de winteropvang (Samusocial)
omschrijving	Ocmw Anderlecht
betrokkenheid van mensen in armoede	Vorbereiding aan de gesprekken via individuele input. Een persoon van de vereniging schreef zijn ervaringen met het ocmw ook neer in een brief die eveneens input gaf voor het gesprek.
frequentie	2- maal
betrokken actoren	Medimmigrant vzw en OCMW Anderlecht
inhoudelijke opmerkingen	In kader van de werking thuisloosheid kwam er een korte dialoog tot stand met het ocmw van anderlecht. Verschillende mensen in de vereniging verblijven namelijk tijdens de winter in de opvang van de samusocial. In een van de vestigingen is het ocmw van anderlecht bevoegd voor hun dringende medische hulp. Hier zijn echter heel wat moeilijkheden en onduidelijkheden. Deze dialoog kwam tot stand om meer duidelijke info te krijgen over hun werking alsook de ervaringen van onze mensen door te geven. Wij gingen op bezoek bij het ocmw van anderlecht en omgekeerd kwamen verschillende sociale werkers bij onze vereniging over de vloer. Medimmigrant kwam omwille van hun expertise mee om uitleg te kunnen geven. Vermits zij ook individuele ondersteuning doen, hadden zij eveneens vragen ter verduidelijking voor het ocmw. Begin 2019 staat een nieuw gesprek gepland.

eigen dialoogwerkgroep 2	
thema	Gebruikersevaluatie winteropvang
omschrijving	Gebruikersevaluatie van de dag-en nachtopvang tijdens de winterperiode, georganiseerd door het Brussels Platform Armoede, Pigment vzw, DoucheFLUX, Ara en Chez Nous-Bij Ons (werkgroep thuislozen). Op deze evaluatiedag kunnen gebruikers in dialoog gaan met verschillende actoren die tijdens de winterperiode dag-of nachtopvang organiseren zoals: SamuSocial, Petit Rempart, L'îlot, Le Clos, Jamais Sans Toit, Hobo, LaFontaine.

32 Geef een overzicht van de belangrijkste dialoogwerkgroepen of overlegfora met het beleid en de samenleving, die externen hebben georganiseerd en waaraan uw vereniging het voorbije jaar heeft deelgenomen.

Overlegfora binnen het Vlaams Netwerk of Samenlevingsopbouw vallen daar ook onder. Bij totaal aantal overlegmomenten vermeldt u het aantal overlegmomenten waaraan uw vereniging effectief heeft deelgenomen.

externe dialoogwerkgroep 1	
thema	Thuisloosheid en Migratie
organisator	<i>Concertation Bruxelloise de l'aide aux personnes sans-abris en La Strada</i>
totaal aantal overlegmomenten	3 overlegmomenten
inhoudelijke opmerkingen	De ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is in juni 2018 aangenomen, hetgeen uiteraard gevolgen zal hebben voor de Brusselse thuislozensector. Met deze ordonnantie, samen met de komende regionale, federale en Europese verkiezingen in mei, besliste het <i>Brusselse Concertation de l'aide aux personnes sans-abris</i> om een witboek op te stellen over de strijd tegen dakloosheid in Brussel. Het doel is om dit witboek in het voorjaar van 2019 te presenteren. Het idee is om met een aantal concrete voorstellen te komen die uit de 4 thematische werkgroepen komen: preventie van dakloosheid, verbanden tussen noodhulp en integratie, toegang tot huisvesting voor migranten en mensen zonder papieren. Pigment nam deel aan deze laatste werkgroep.
externe dialoogwerkgroep 2	
thema	Adviesraad Gezondheid en Welzijn
organisator	VGC
totaal aantal overlegmomenten	3 overlegmomenten
inhoudelijke opmerkingen	De VGC adviesraad Gezondheid kwam dit jaar steeds gecombineerd samen met de adviesraad Welzijn. Een adviesraad werd geannuleerd.
externe dialoogwerkgroep 3	
thema	Schurende scharnieren:
organisator	Het Kenniscentrum WWZ organiseerde samen met AMA, CMDC en de Bico-federatie en met de steun van de VGC een intersectoraal netwerkmoment over de doorstroom tussen de Brusselse dak- en thuislozensector en verschillende andere sectoren (geestelijke gezondheidszorg, de sector voor personen met een handicap, de bijzondere jeugdbijstand en het gevangeniswezen).
totaal aantal overlegmomenten	1 overlegmomenten
inhoudelijke opmerkingen	Er werd gefocust op goede praktijken die de scharnieren vlotter doen buigen en op het belang van samenwerking. Het intersectoraal netwerkmoment richtte zich tot alle Nederlandstalige, Franstalige en Bicommunautaire organisaties uit al deze sectoren in Brussel.

33 Geef uw eventuele opmerkingen bij dit criterium.

Als dat van toepassing is, geeft u bijvoorbeeld een korte toelichting bij nieuwe tendensen, of de moeilijkheden of mogelijkheden die u hebt ervaren bij de toepassing van dit criterium.

Algemeen werkingscriterium – het uitwerken van een kwaliteitsbeleid rond het werken overeenkomstig de zes criteria

- 34 *Elke vereniging moet een kwaliteitsbeleid rond de zes criteria uitwerken. Daarvoor moet de vereniging jaarlijks haar eigen werking evalueren. Daarnaast moet de vereniging een methodiek naar keuze inzetten die dieper ingaat op een of meer aspecten van de werking.*

35 Rapporteer over de voorbije evaluatie van de eigen werking.

Elke vereniging moet jaarlijks haar eigen werking evalueren en daarbij minstens acht mensen in armoede betrekken. Mensen in armoede kunnen in groep maar ook individueel betrokken zijn bij de evaluatie. De evaluatie behandelt de verschillende opdrachten van een vereniging waar armen het woord nemen:

- 1° de nodige instrumenten inzetten om armen te blijven zoeken;
- 2° samenkomsten en ontmoetingen van armen en niet-armen organiseren;
- 3° de geëigende methodieken hanteren om het proces van armen het woord geven te ondersteunen;
- 4° informatie en vorming aanbieden;
- 5° thematisch werken aan maatschappelijke structuren;
- 6° dialoogwerkgroepen opzetten om participatie in het beleid mogelijk te maken.

De vereniging brengt daarbij de zwakke en de sterke punten van de eigen werking in kaart en bekijkt op basis daarvan of nieuwe accenten in de werking nodig zijn.

omschrijving doorlopen proces Binnen onze vereniging werken we op verschillende manieren om een permanente evaluatie met de mensen in armoede op te zetten. In 2018 zette we een aantal zelfde sporen verder uit, alsook een aantal nieuwe methodieken om die evaluatie samen met de mensen te doen, over een specifiek element van onze werking.

Allereerst binnen onze basiswerking, zorgen we steeds voor overleg en evaluatie bij elk groepsgebeuren en ook bij de activiteiten.

Zo hebben we een permanente evaluatie van ons onthaal door de bijeenkomsten van de **onthaalwerkgroep** (werkers en vrijwilligers en mensen in armoede). Hiervan hebben we de frequentie in 2018 verlaagd naar eenmaal per trimester ongeveer door de feedback van de vrijwilligers dat dit voorheen wat hoog lag.

Ook voor de **activiteiten**, zoals de voetbalploeg en informaticalessen, zitten we op het einde van het jaar/les steeds samen voor een evaluatie, of bevragen we de deelnemers in een individueel gesprek naar hun evaluatie en opmerkingen, voorstellen.

Vervolgens maakten we met de mensen een evaluatie van

Met de familiegroep (beleidsthema families) maakten we na de zomer een groepsevaluatie met de groep over ons gezamenlijk thematisch werk en werden door een (externe) vrijwilligster dertien individuele gesprekken gevoerd die peilde naar de beleving van elkeen ten opzichte van het beleidswerk.

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze) In de onthaalwerkgroep zijn gemiddeld 5 mensen in armoede aanwezig, die mee te bespreken punten op de agenda zetten. Taakverdeling en beslissingen worden gezamenlijk genomen en uitgevoerd.

Voor de activiteiten gaat het om een tiental mensen die individueel (en informeel) bevraagd werden.

Met de familiegroep evalueerden we met 12 mensen in armoede in groep het voorbije jaar. Ook de samenwerkingspartner Samenlevingsopbouw Brussel was hierbij aanwezig en bereidde dit mee voor. We bekeken de resultaten dat het beleidswerk opleverde, hoe elkeen de voorbije acties ervoer en welke denkpijlen elkeen wilde voorstelde.

belangrijkste conclusies van de evaluatie

- Voor het onthaal: er moet een nieuw systeem komen voor de douches, we trachten nieuwe mensen meer te betrekken en aan te spreken, vrijwilligers willen duidelijke taken maar willen ook kunnen veranderen van taak
- Voor de familiegroep:
- impact van het beleidswerk is zeer moeilijk in te schatten en concrete resultaten blijven uit dus is moeilijk om op lange termijn genoeg motivatie te behouden om deel te nemen.
- Gezamenlijke acties (zoals betoging, dialoog met beleid) zijn fijn en interessant maar deelnemers zijn ook bang om publiekelijk naar buiten te komen ivm hun situatie
- Bij de vereniging voelen mensen zich thuis en kunnen ze terecht maar het is een van de weinige plekken die nog overblijven

---

36 Geef aan welke methodieken de vereniging het voorbije werkjaar heeft ingezet.

Elke vereniging moet jaarlijks minstens een van de onderstaande methodieken binnen haar eigen werking inzetten. Daarbij worden minstens zes mensen in armoede betrokken. Dat kan zowel individueel als in groep. Dezelfde methodiek kan maximaal drie jaar na elkaar worden ingezet.

Hieronder geeft u voor de methodieken die binnen uw eigen vereniging worden ingezet, een beknopte toelichting bij het doorlopen proces, de betrokkenheid van mensen in armoede en de belangrijkste conclusies die daaruit zijn voortgevloeid.

---

het ontwikkelen van nieuwe strategieën en acties op basis van een doorlichting van een van de zes criteria binnen de eigen werking

---

omschrijving doorlopen proces .....

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze) .....

belangrijkste conclusies .....

---

de interne of externe communicatie analyseren en evalueren en op basis daarvan een communicatieplan opstellen

---

omschrijving doorlopen proces .....

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze) .....

belangrijkste conclusies .....

---

de interne organisatiestructuur en -cultuur analyseren en evalueren

---

omschrijving doorlopen proces .....

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze) .....

belangrijkste conclusies .....

---

de samenwerking van de vereniging met andere actoren analyseren en evalueren en op basis daarvan samenwerkingsafspraken met minstens één externe actor maken

---

---

omschrijving doorlopen proces

In het voorjaar van 2017 startte Pigment met haar belangrijkste samenwerkingspartner Samenlevingsopbouw Brussel, een procesbegeleiding op, onder begeleiding van de School voor TGI vzw. Verspreid over 10 maanden werd een achttal keren samengezeten in 2017, maar dit proces liep verder in 2018 en ook in 2018 volgden nog twee teksten geschreven vanuit een denkoefening van elk team, en drie directie-overleggen waar twee afgevaardigden van elk team (1 van elke partner) ook aanwezig waren. In januari 2019 volgde nog een laatste directie-overleg en werden de samenwerkingsafspraken op papier gezet.

Hierbij wilden we gezamenlijk nadenken over de samenwerking, ook omdat een aantal persoonlijke conflicten waren geweest. Dit had enorm veel invloed op onze interne organisatiecultuur.

In 2018 lag de klemtoon op de zoektocht naar

- een gezamenlijke visie tussen de samenwerkingspartner en onze vereniging
- financiële afspraken op papier krijgen

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze)

Dit proces werd opgezet met de werkers en directieleden van beide organisaties. De mensen in armoede werden hier tot nog toe niet in betrokken, maar toch wilden we dit hier graag vermelden omdat het een zeer belangrijk proces is geweest de afgelopen twee jaren.

belangrijkste conclusies

Na het proces dat liep over 2017 en 2018 mondde dit uit in:

- een samenwerkingsovereenkomst tussen de twee samenwerkingspartners met betrekking tot de werking in het huis VOYAACH (gezamenlijke uitvalsbasis)
- een financiële afsprakennota
- een eerste tekst met gezamenlijke visie over de gezamenlijke uitvalsbasis VOYAACH

---

een traject doorlopen om de vertegenwoordiging van armen in de beheersorganen van de vereniging te versterken

---

omschrijving doorlopen proces

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze)

belangrijkste conclusies

---

coaching en intervisie organiseren voor medewerkers en leden van de vereniging

---

omschrijving doorlopen proces

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze)

belangrijkste conclusies

---

een ondersteunings- en vormingsbeleid voor medewerkers, leden en vrijwilligers ontwikkelen of evalueren en eventueel grondig bijsturen

---

omschrijving doorlopen proces

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze)

belangrijkste conclusies

---

de te volgen strategieën en in te zetten methodieken ontwikkelen of evalueren en eventueel grondig bijsturen

---

omschrijving doorlopen proces

betrokkenheid van mensen in armoede
(aantal en wijze)
belangrijkste conclusies

Bij te voegen bewijsstukken

- 37 Verzamel alle bewijsstukken die u voor de beantwoording van vraag 4, 22, 24 en 28 eventueel bij dit formulier moet voegen.
- 38 Voeg bij dit formulier ook een financieel werkingsverslag. Raadpleeg daarvoor het document 'Richtlijnen financieel werkingsverslag voor verenigingen waar armen het woord nemen', dat u vindt op de website www.welzijnsamenleving.be, in de rubriek armoedebestrijding, subrubriek formulieren.
Kleine vzw's met een vereenvoudigde boekhouding voegen bij het financiële werkingsverslag:
- een jaarrekening met een staat van de ontvangsten en uitgaven en een toelichting;
- een staat van de ontvangsten en uitgaven, uitgesplitst per activiteitencentrum;
- een lijst met alle subsidies.
Grote vzw's of kleine vzw's met een dubbele boekhouding voegen bij het financiële werkingsverslag:
- grote vzw's: een jaarrekening volgens het verkorte model van de Nationale Bank;
- een resultatenrekening uitgesplitst per activiteitencentrum;
- een detail van de 73-rekeningen.
- 39 **Kruis alle bewijsstukken aan die u bij dit formulier voegt.**
- de gewijzigde gegevens van de vzw: een door de gemachtigde ondertekende kopie van het document, zoals neergelegd bij de Rechtbank van Koophandel, of een door de gemachtigde ondertekend document met de beslissing van de vzw
  - de gegevens van meer dan vijf vormings- of informatiesessies voor armen. *Gebruik daarvoor bijlage 1.*
  - de gegevens van meer dan vijf vormings- of informatiesessies voor niet-armen. *Gebruik daarvoor bijlage 2.*
  - de gegevens van meer dan vijf beleidsthema's. *Gebruik daarvoor bijlage 3.*
  - een financieel werkingsverslag

Ondertekening

- 40 **Vul de onderstaande verklaring in.**
Dit formulier moet worden ondertekend door een of meer personen die daartoe zijn gemachtigd door de vereniging en van wie de namen zijn opgenomen in de statuten.

Ik bevestig dat:

- mijn organisatie voldoet aan alle voorwaarden om erkend te worden als vereniging waar armen het woord nemen, die zijn opgenomen in de regelgeving over armoedebestrijding;
- mijn organisatie voldoet aan alle vereisten voor de verzekering van vrijwilligers, die bepaald zijn in de toepasselijke regelgeving;
- alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.

datum dag   maand   jaar   dag   maand   jaar

handtekening

voor- en
achternaam

Aan wie bezorgt u dit formulier?

- 41 Mail dit formulier (Worddocument) en ondertekende PDF naar welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be.

Bijlage 1 bij het inhoudelijk werkingsverslag van een vereniging waar armen het woord nemen die is ingedeeld bij de subsidie categorie lokale vereniging: overzicht van de vormings- en informatiesessies voor armen

---

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling Welzijn en Samenleving

Koning Albert II-laan 35 bus 30, 1030 BRUSSEL

Tel. 02 553 33 30 – Fax 02 553 33 60

E-mail: welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be

Website: www.welzijnsamenleving.be

Waarvoor dient deze bijlage?

U bent niet verplicht om deze bijlage in te vullen. Alleen als uw organisatie meer dan vijf vormings- en informatiesessies voor armen, zoals u hebt vermeld in vraag 22, heeft georganiseerd in het voorbije werkingsjaar, vult u deze bijlage in. Het aantal deelsessies hoeft u alleen in te vullen als de vorming over verschillende momenten gespreid is. Bij het aantal verschillende deelnemers (armen) geef u het totale aantal mensen in armoede dat aan de vorming heeft deelgenomen. Beroepskrachten en stagiairs telt u hier niet mee.

---

vorming 6

---

vormingsthema .....

omschrijving .....

aantal deelsessies .....

deelsessies

aantal verschillende deelnemers (armen) .....

deelnemers

---

vorming 7

---

vormingsthema .....

omschrijving .....

aantal deelsessies .....

deelsessies

aantal verschillende deelnemers (armen) .....

deelnemers

---

vorming 8

---

vormingsthema .....

omschrijving .....

aantal deelsessies .....

deelsessies

aantal verschillende deelnemers (armen) .....

deelnemers

---

vorming 9

---

vormingsthema .....

omschrijving .....

aantal deelsessies .....

deelsessies

aantal verschillende deelnemers (armen) .....

deelnemers

---

vorming 10

---

vormingsthema	.....
omschrijving	.....
aantal deelsessies	..... deelsessies
aantal verschillende deelnemers (armen)	..... deelnemers

Bijlage 2 bij het inhoudelijk werkingsverslag van een vereniging waar armen het woord nemen die is ingedeeld bij de subsidie categorie lokale vereniging: overzicht van de vormings- en informatiesessies voor niet-armen

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Afdeling Welzijn en Samenleving
Koning Albert II-laan 35 bus 30, 1030 BRUSSEL
Tel. 02 553 33 30 – Fax 02 553 33 60
E-mail: welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be
Website: www.welzijnsamenleving.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient deze bijlage?

U bent niet verplicht om deze bijlage in te vullen. Alleen als uw organisatie meer dan vijf vormings- en informatiesessies voor niet-armen, zoals u hebt vermeld in vraag 24, heeft georganiseerd in het voorbije werkingsjaar, vult u deze bijlage in. Het aantal deelsessies hoeft u alleen in te vullen als de vorming over verschillende momenten gespreid is. Bij betrokkenheid mensen in armoede vermeldt u de wijze waarop mensen in armoede bij het uitwerken van de vorming betrokken werden (voorbereiding, uitvoering ...). Bij aantal verschillende deelnemers (niet-armen) vermeldt u het totale aantal mensen zonder armoede-ervaring dat aan de activiteit heeft deelgenomen. Beroepskrachten en stagiairs telt u hier niet mee.

---

vorming 6

---

vormingsthema .....

aantal deelsessies .....

betrokkenheid mensen in armoede .....

bereikte doelgroep .....

aantal verschillende deelnemers (niet-armen) .....

deelsessies

deelnemers

---

vorming 7

---

vormingsthema .....

aantal deelsessies .....

betrokkenheid mensen in armoede .....

bereikte doelgroep .....

aantal verschillende deelnemers (niet-armen) .....

deelsessies

deelnemers

---

vorming 8

---

vormingsthema .....

aantal deelsessies .....

betrokkenheid mensen in armoede .....

bereikte doelgroep .....

aantal verschillende deelnemers (niet-armen) .....

deelsessies

deelnemers

---

vorming 9

---

vormingsthema	.....
aantal deelsessies	deelsessies
betrokkenheid mensen in armoede	.....
bereikte doelgroep	.....
aantal verschillende deelnemers (niet-armen)	deelnemers

---

vorming 10

---

vormingsthema	.....
aantal deelsessies	deelsessies
betrokkenheid mensen in armoede	.....
bereikte doelgroep	.....
aantal verschillende deelnemers (niet-armen)	deelnemers

Bijlage 3 bij het inhoudelijk werkingsverslag van een vereniging waar armen het woord nemen die is ingedeeld bij de subsidie categorie lokale vereniging: overzicht van de beleidsthema's

---

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Afdeling Welzijn en Samenleving
Koning Albert II-laan 35 bus 30, 1030 BRUSSEL
Tel. 02 553 33 30 – Fax 02 553 33 60
E-mail: welzijnsamenleving@wvg.vlaanderen.be
Website: www.welzijnsamenleving.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient deze bijlage?

U bent niet verplicht om deze bijlage in te vullen. Alleen als uw organisatie meer dan vijf beleidsthema's, zoals u hebt vermeld in vraag 28, heeft behandeld in het voorbije werkingsjaar, vult u deze bijlage in. Bij de betrokken actoren vermeldt u ook de wijze waarop is samengewerkt met die actoren. Bij behaalde resultaten kunt u ook het proces vermelden dat het voorbije jaar is afgelegd. Het beoogde eindproduct en de timing hoeft u alleen te vermelden als de beleidswerking rond het thema nog niet is afgerond.

---

beleidsthema 6

---

nieuw thema ja nee

thema

omschrijving

betrokkenheid van mensen in armoede

betrokken actoren

behaalde resultaten

beoogd eindproduct en timing

---

beleidsthema 7

---

nieuw thema ja nee

thema

omschrijving

betrokkenheid van mensen in armoede

betrokken actoren

behaalde resultaten

beoogd eindproduct en timing

---

beleidsthema 8

---

nieuw thema ja nee

thema

omschrijving

betrokkenheid van mensen in armoede

betrokken actoren

behaalde resultaten

beoogd eindproduct en timing

---

beleidsthema 9

---

nieuw thema ja nee

thema

omschrijving

betrokkenheid van mensen in armoede

betrokken actoren

behaalde resultaten

beoogd eindproduct en timing

---

beleidsthema 10

---

nieuw thema ja nee

thema

omschrijving

betrokkenheid van mensen in armoede

betrokken actoren

behaalde resultaten

beoogd eindproduct en timing
